

Ibai Gain

(Mariaundiñe)

GARMENDIA IRASTORTZA familia

IBAI GAIN kale etxea da, *Goikokalen* kokatua. Oraingo izena Ibai Gain, etxearen kokapenetik dator. Gerra ondoren egin zuten etxea, non eta erreka gainean, horregatik eman diote izen hori, baina lehen *Mariaundiñe* esaten zitzaion, bertan denda baitzen eta dendaria Maria, "Mariaundi" ezinez ezaguna.

Etxejabe dira 1940az geroztik. 1969an ere egin zituzten obrak, bainua eta sukaldea jarritz.

Joxe Ramon Garmendia *Aistrangonekoa*, eta Xegunda Arruebarrena *Olaldekoa*, 1929an ezkondu ziren, Zaldibin, *Muertzako* Joan eta Joxeparekin batera. Hurrengo belaunaldian, berriz, Joxe Bernardo Garmendia, bertako semea, eta Trini Irastortza, *Iortza* baserrikoa, 1967an. Zaldibin ezkondu eta ezkontza-bidaiara Lur Santuetara, Egipto eta Israelera joan ziren.

Joan eta Joxepa, *Muertzako* senar-emazteak, Madrilerako joan ziren bidaia egitera. Joxe Ramon eta Xegunda berriz, Mariaundik Bergarara eraman omen zituen telak ikustera gero dendan saltzeko.

Beheko solairuan omen zuten denda, barberia, zapateria eta sukaldea. Hasieran bizimodua ateratzeko denetik saltzeaz gain ilea ere mozten omen zuen Joxe Ramon Garmendiak. Baina ez gizonezkoek bakarrik, baita emakumezkoek ere.

Lau seme-alaba izan zituzten: Martxelina, Prantxi-ko, Joxe Bernardo eta Migel.

Pasadizoak

Mariaundi

Mariaundi talentuzko emakumea zen, guztiek diotenagatik. Behin Joxe Bernardo Garmendia, ilobari, pasadizo hau gertatu zitzaion: Hernaniko lantegi batera joan omen zen bere lanetara eta Zaldibikoa zela esandakoan, lantegiko jabeak kontatu omen zion Zaldibiko emakume baten pasadizoa, jakin gabe, emakume haren ilobarekin ari zela hizketan. Lantegi horretan goma eta kautxoko lanak egiten omen zituzten, eta gerra ostean, materiala eskuratzen zaila izango zen eta agertu omen zitzaion emakumezko bat galdezka ea oinetakoen zorua egiteko materialik ba ote zuen. Baina ezertan hizketan hasi aurretik, kolkotik atera omen zion poltsa bat babarrunaz beteta, orduan, ez omen zen-eta erraza babarrunak lortzea.

Baina traturako ez ezik, gaixoek ere deitzen omen zioten. Hala, behintzat, behin etorri omen ziren bere bila Gaintzako baserri batetik, ume bat ur irakina zuen balde batera erori eta erreta zegoelako. Medikuek esan omen zien ez zegoela zereginik, baina Mariak ezagutzen zituen enplastoak prestatu omen zizkion, eta baita umea osatu ere, nahiz eta ipurtaldea erreta geratu zitzaion.

Mariak, gainera, Olano etxea, Zaldibiko plazan dagoena, erosi eta berritu egin omen zuen. Berritzean bi pisu igo eta lau etxebizitza atera omen zituen, 1945ean, eta errentan jarri omen ziren han lau familia. Urte batzuk pasatutakoan saltzen jarri omen zituen, eta maizter horietako bik erosi omen zioten etxea, baina beste bik ezin zituela etxetik bota eta lasai jokatu omen zuten. Orduan aspertu omen zen egoera horretan Maria, eta bidaltzeko modu bakarra bilatu eta baliatu omen zuen: elizari eman omen zizkion donazioan bi pisuak eta horrela atera omen ziren maizterrak Olano etxetik.

Sukaldean zulo bat omen zuten harlauza handi batekin estalita eta zulo hartatik botatzen zituzten erreka zikinak, baina ez zen lantegi erraza izango harriak 50-60 kilo pisatzen baitzituen. Zulo hura ezaguna izango zen norbaitentzat eta egun batean konturatu ziren harria mugitu egiten zela. Orduan Martxelinak, etxeko alabak, Mariaundiri esan dio. Zer egingo Mariaundik eta gauean jarri da silan harri gainea "lo", eta baita agertu ere lapurrak. Hasi ziren harria altxatzen eta harriaren mugimenduarekin Mariaundik egin dio oihu Bixente lehengusuari. Izugarritzko plastakoa entzun omen zen errekan, putzu handia omen baitzegoen azpian. Eta zer egin Mariaundik, eta, badaezpada kalera atera zen, errekatik nor ateratzen zen ikustera.

Informazio emaila: Joxe Bernardo Garmendia

GARMENDIA ALUSTIZA familia
Joxe Ramon Garmendia (aita).

GARMENDIA ARRUEBARRENA familia
Martxelina, Iñaxio Iparragirre, Xegunda Arruebarrena (ama), Prantxiko, Migel eta Joxe Bernardo.

GARMENDIA IRASTORTZA familia
Izaro, Trini Irastortza (ama), Itoitz,
Joxe Bernardo Garmendia (aita) eta Aitor.